

بسمه تعالی

استعمال یا قاچاق مواد مخدر و مجازات آن

اشاره:

شاید روزگاری انسان به مواد مخدر به عنوان یک داروی شفابخش نگاه می کرد ولی با توسعه علم و در نتیجه روشن شدن ابعاد مخرب آن این پدیده به صورت تهدیدی جدی برای بهداشت عمومی و امنیت سیاسی و اجتماعی جوامع و ملل مختلف شناخته شد. مواد مخدر امروزه به عنوان یک مصیبت عمومی جوامع بشری به ویژه نسل جوان را به شدت تهدید می کند و مبارزه ای جدی و گسترده در مقابل آن از ضروریات همه جوامع بشری است خوشبختانه در کشور ما مدتهاست که از ابعاد مختلف اجرایی علمی و فرهنگی تا حدودی اقداماتی برای مبارزه با مواد مخدر و پیشگیری از قاچاق آن و ابتلاء جوانان این مرز و بوم به اعتیاد صورت گرفته است یکی از راهکارهای اساسی برای جلوگیری از شیوع مواد مخدر در هر جامعه ای پیشگیری است.

*تاریخچه مواد مخدر در ایران:

در ایران باستان، در کتاب اوستا از گیاه کانابیز (شاهدانه) که بعنوان یک ماده بی حس کننده مرسوم بوده است نام برده شده، البته ایرانیان باستان با وجود آشنایی با کانابیز به مواد مخدر معتاد نبودند، بقراط حکیم و حتی بوعلی سینا و زکریای رازی به اثرات طبی و خواص تریاک در گذشته پی برده و در معالجات مختلف بیماران از آن استفاده می کرده اند.

در قرن هفدهم کشتی های تجارتی انگلیس، این متاع مرگ آور را از خاور دور به ایران آورده و به درباریان هدیه و اکثر آنان را معتاد ساختند. «تاورنیه» که یکی از تجار (جهانگرد) فرانسوی بود، در زمان صفویه به ایران سفر کرده و در سفرنامه خود ضمن شرح حرکت از ازمیر به ایران مختصری به کشت خشخاش در ایران اشاره نموده و چنین می نویسد: «... بعد از هفت ساعت راهپیمائی از طول دیوار افیون قره شهر عبور کردیم، چون زراعت عمده آن خشخاش است که آن را از افیون می گیرند و در اینجا از همه نقاط خاک عثمانی بزرگتر است، این محصول زیادتر بعمل می آید.

در زمان سلطنت قاجاریه، کشیدن تریاک یکی از وسایل تجمل دربار بود به تدریج به علت ازدیاد تقاضا و کمبود عرضه، کشت خشخاش در ایران متداول و روستائیان و کشاورزان، بی‌خبر از عواقب و خیم این آفت خانمان برانداز و مهلک، به آن معتاد شدند. تریاک به عنوان داروی مسکن حتی به اطفال و نوزادان نیز خورنده می‌شد. فروش تریاک در انحصار دولت و یکی از منابع درآمد کشور محسوب می‌گشت.

یادای انگلیس مردم را به کشیدن تریاک تشویق می‌کردند. بزودی در هر کوی و برزن و مجالس خصوصی و عمومی استعمال آن رواج یافت و سوغات استعمار در همه جا توزیع شد.

تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی ایران تا سال ۱۳۵۷ تعداد دو میلیون معتاد در ایران وجود داشت^۱ در حالی که کل جمعیت کشور حدود ۳۵ میلیون نفر بود، یعنی ۶ درصد کل جمعیت که فاجعه عظیمی بود، تا همین تاریخ مصرف روزانه تریاک در ایران حدود دو هزار کیلوگرم بوده است^۲ و حکایت از عمق تجارت غیرقانونی تریاک در ایران می‌کرد.

حرمت مواد مخدر در آینه‌ی آموزه‌های دینی و فتاوی‌ی مراجع عظام تقلید:

به دست خودتان، خود را به هلاکت نیندازید.^۳

قال رسول الله (ص):

کل سستی آورها و مخدرها بر امت من حرام است.^۴

*حضرت امام خمینی (ره): تریاک آوردن و پخش کردن بین مردم، هروئین آوردن و پخش کردن بین جوانهای ما، ملت ما را از بین خواهد برد. اینها خودشان قبل از اینکه عذاب الهی برایشان بیاید قبل از اینکه شلاق الهی به آنها بخورد، خودشان ملاحظه بکنند و نکنند، ترک کنند این را این جنایت است این کشیدن جوانهای برومند ماست به از بین رفتن، این فساد نسل است. این (مواد مخدر) مایه فساد است، فساد را باید برداشت تا دیگران اصلاح شوند.

^۱ - روزنامه کیهان شماره ۱۵۴۹۰ مورخ ۱۳۷۴/۸/۱۵

^۲ - گزارش مستر مبنی، مشاور سازمان ملل متحد در ایران

^۳ - سوره بقره آیه ۱۹۵

^۴ - کتاب الضار و النافع

*مقام معظم رهبری حضرت آیت اله خامنه ای: استعمال مواد مخدر و استفاده از آنها با توجه به آثار سوء شان از قبیل ضررهای شخصی و اجتماعی قابل ملاحظه ای که بر استعمال آنها مترتب می شود حرام است و به همین دلیل کسب درآمد با آنها از طریق حمل و نقل و نگهداری و خرید و فروش و غیر آن هم حرام است.

واژه استعمال: در عربی از باب استفعال یعنی مصرف کردن، عمل خواستن، به کار و داشتن، عامل گرفتن. واژه قاچاق: از نظر لغوی به معنای تردستی و کار پنهان است و در اصل واژه ای است ترکی به مضای فراری.

عوامل موثر در گرایش به استعمال مواد مخدر:

- ۱- عوامل اجتماعی ۲- عوامل سیاسی و جغرافیایی ۳- عوامل فرهنگی ۴- عوامل اقتصادی ۵- عوامل فیزیکی ۶- عوامل روحی و روانی

مواد مخدر، از دیدگاه قانونی و از حیث اشتراک در میزان مجازات به دو دسته تقسیم و تفکیک می شود: دسته ی اول:

۱- تریاک: تریاک اطلاق می شود بر ماده ای که از گرز خشخاش بدست می آید اعم از اینکه به صورت شیره یا منعقد و جامد باشد، به هر درجه از غلظت و به هر نسبت از مرفین.

۲- شیره مطبوخ: شیره مطبوخ ماده ای است که از حل کردن سوخته ی تریاک و یا تریاک و یا جوهر نگاری به تنهایی یا با هم و یا همراه با مواد دیگر در آب و جوش زدن آن بدست آید با هر درجه از غلظت و هر نسبت از مرفین. در قانون از شیره ی مطبوخ نامی برده نشده و تنها از شیره تریاک یاد شده است، در حالی که این دو با هم متفاوت اند شیره تریاک در واقع همان تریاک اولیه است که هنوز منعقد نشده، ولی شیره مطبوخ از حل کردن سوخته تریاک در آب بدست می آید.

۳- سوخته تریاک: سوخته تریاک ماده ای است که از سوزاندن تریاک به هر نحو از انحاء به دست آید، به هر درجه مرفین که باشد.

۴- تفاله: تفاله ماده ای است که پس از صاف کردن شیره مطبوخ (قبل از طبخ، در حین طبخ و یا بعد از طبخ) باقی می ماند.

۵- جوهرنگاری: جوهرنگاری (مایه، سوخته شیره) ماده ای است که از سوزاندن شیره مطبوخ به هر نحو از انحاء به دست می آید، با هر درجه از مرفین که باشد، هر قرص یا هر شربت یا هر محلول (آبی یا الکلی) که یکی از مواد مذکور در فوق در آن باشد.

۶- بنگ: بنگ سرشاخه خشک شده گلدار یا به میوه نشسته بوته ی شاهدانه است اعم از آن که ماده زرین (چرس) آن گرفته شده یا نشده باشد و خرد شده یا نشده باشد و خالص یا مخلوط با عناصر دیگر باشد.

۷- بنگاب: بنگاب مخلوط یا خیسانده بنگ در آب یا مایع دیگر است به طور خالص یا همراه با عناصر دیگر. دسته ی دوّم:

۱- چرس: چرس (حشیش، اسرار) ماده زرینی است که از سرشاخه های گلدار یا به میوه نشسته شاهدانه گرفته می شود اعم از خالص یا مخلوط با عناصر دیگر و ماده فعّال حشیش می باشد. حشیش جامد بوده و به رنگ سبز بسیار تیره مایل به سیاه. حشیش بر مغز مستقیماً اثر مضاعف دارد و باعث خماری نمی شود و به تدریج حالت انبساط همراه با افزایش اعتماد به نفس و احساس آرامش و غالباً حس پرواز کردن در شخص ایجاد می کند و کفایت ذهنی و حرکتی کم می شود و تصوّر زمانی و قضاوت اخلاقی و شعور بیمار آسیب می بیند. افراد اغلب پرحرفی می کنند وابستگی شخص به حشیش روانی است تا جسمی و زیاده روی در استعمال آن ممکن است منجر به جنون گردد.

۲- هروئین: هروئین که در واقع دی استیل مرفین است یک کلمه یونانی و به معنی (سمبل قدرت) و از مرفین به طریق شیمیائی تهیه می گردد و به صورت گرد سفید رنگی است مصرف این ماده مخدر قوی که ۳ تا ۵ برابر قویتر از مرفین است در تمام جهان گسترده شده و آنرا از راه استنشاق و یا تزریق زیر جلدی و یا خوراکی مصرف می کنند. فرانسه یکی از مراکز مهم تبدیل مرفین به هروئین و صدور آن به سایر کشورهاست هروئین به سبب خاصیت اعتیاد زایی خطرناک آن همواره مجبور به ازدیاد مصرف آن بوده و به انواع و اقسام جرایم بدست آوردن آن دست می زنند و چنانچه ترک نکنند به بدترین وضعی به هلاکت می رسند و آثار و عواقب روحی و روانی و جسمی هروئین از سایر مواد مخدر بیشتر است و عموماً قانونگذار با آن برخورد شدیدتری دارند مانند قانون مبارزه با مواد مخدر ایران.

۳- مرفین: عنصر اصلی تریاک که خاصیت تخدیری به آن می دهد در واقع همین مرفین است که در لابراتورهای مجهز و به طرق شیمیائی بدست می آید مرفین عموماً به صورت تزریق زیر جلدی استعمال می شود. مصرف عمده مرفین در کشورهای اروپایی و عمدتاً برای تهیه هروئین از آن می باشد^۱ که شکل خام و املاح و استحصالات آن از نظر قانون یکسان و در یک ردیف شناخته می شود مجازاتها باید با توجه به مقدار مواد مخدر و متناسب با شخصیت مجرم بین حداقل و حداکثر مجازات قانونی، تعیین مجازات نماید. این مواد عبارتند از:

۱- کدئین ۲- دیونین ۳- فولکودین (اتینن و هموکدئین نام دو محصول داروئی اختصاصی آن است) ۴- استیل دی ئیدروکدئین (استیل کدن نام یک محصول داروئی اختصاصی آن است) ۵- پروپوکسی فن (دارو ون نام یک محصول داروئی اختصاصی آن است).

۴- کوکائین: ماده ای که از برگهای درخت کوکا گرفته می شود، این درخت در آمریکای لاتین می روید و بلندی آن تا سه متر می رسد، برگهای بیضی شکل دارد که خشک کرده ی آن در طب به کار می رود. کوکائین جسمی است جامد (به صورت پودر) که رنگش سفید و کمی مایل به زردی است بی بو و تلخ مزه است و در آب گرم و الکل حل می شود در طب به طریق تزریق زیر جلدی استعمال می شود و تولید بی حسی موضعی می کند. ماده فعال کوکائین (متیل استرواوبنزوئیل گونین) است. مصرف کنندگان به طریق مختلفی آنرا استعمال می کنند که از جمله: جویدن برگ کوکا یا استنشاق از راه بینی و زیر جلدی و خوردن با آب می باشد. استعمال آن موجب افزایش فشار خون و ضربان قلب، درجه حرارت بدن، کم اشتهایی و سنگ کوب است، بر خلاف مرفین، کوکائین محرک قشر مغز است و سبب بی خوابی و هیجان می شود وابستگی روانی کوکائین بیشتر از وابستگی جسمی است و اعتیاد به کوکائین روانی است و به این دلیل است که شخص متوجه به دست آوردن آن می شود.

نحوه اجرای قانون مجازات مرتکبین استعمال مواد مخدر در اجرای بند هشتم اصل ۱۱۰ یکصد و دهم قانون اساسی مصوب مورخه ۱۳۷۶/۸/۱۸ به شرح زیر:

^۱ - و هم اکنون در فهرست مواد مخدر، مصوب ۱۳۳۸ از آنها نامبرده شده است.

ماده ۱- اعمال زیر جرم است و مرتکب به مجازاتهای مقرر در این قانون محکوم می‌شود:

- ۱- کشت خشخاش و کوکا مطلقاً و کشت شاهدانه به منظور تولید مواد مخدر.
 - ۲- وارد کردن، ارسال، صادر کردن، تولید و ساخت انواع مواد مخدر.
 - ۳- نگهداری، حمل، خرید، توزیع، اخفاء، ترانزیت، عرضه و فروش مواد مخدر.
 - ۴- دایر کردن یا اداره کردن مکان برای استعمال مواد مخدر.
 - ۵- استعمال مواد مخدر به هر شکل و طریق، مگر در مواردی که قانون مستثنی کرده باشد.
 - ۶- تولید، ساخت، خرید، فروش، نگهداری آلات و ادوات و ابزار مربوط به ساخت و استعمال مواد مخدر.
 - ۷- فرار دادن یا پناه دادن متهمین، محکومین مواد مخدر که تحت تعقیب اند و یا دستگیر شده اند.
 - ۸- امحاء یا اخفاء ادله جرم مجرمان.
 - ۹- قرار دادن مواد مخدر یا آلات و ادوات استعمال در محلی به قصد متهم کردن دیگری.
- تبصره - منظور از مواد مخدر در این قانون، کلیه موادی است که در تصویب نامه راجع به فهرست مواد مخدر مصوب ۱۳۳۸ و اصلاحات بعدی آن احیاء یا توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عنوان مخدر شناخته و اعلام می‌گردد.
- ماده ۲- هر کس مبادرت به کشت خشخاش یا کوکا کند و یا برای تولید مواد مخدر به کشت شاهدانه بپردازد علاوه بر امحاء کشت بر حسب میزان کشت به شرح زیر مجازات خواهد شد:
- ۱- بار اول، ده تا صد میلیون ریال جریمه نقدی.
 - ۲- بار دوم، ۵۰ تا ۵۰۰ میلیون ریال جریمه نقدی و سی تا هفتاد ضربه شلاق.
 - ۳- بار سوم، صد میلیون تا یک میلیارد ریال جریمه نقدی و یک تا هفتاد ضربه شلاق و دو تا پنج سال حبس.
 - ۴- بار چهارم، اعدام.
- تبصره - هرگاه ثابت شود کشت خشخاش یا کوکا یا شاهدانه به دستور مالک و یا مستأجر ملک و یا قائم مقام قانونی آنها صورت گرفته است، شخص دستور دهنده که سبب بوده است به شرط آن که اقوی از

مباشر باشد، به مجازاتهای مقرر در این ماده محکوم می شود و مباشر که متصدی کشت بوده است، به ۱۰ تا ۳۰ میلیون ریال جریمه نقدی و پانزده تا چهل ضربه شلاق محکوم خواهد شد.

ماده ۳- هر کس بذر یا گرز خشخاش یا بذر یا برگ کوکا و یا بذر شاهدانه را نگهداری، مخفی و یا حمل کند به یک میلیون تا ۳۰ میلیون ریال جریمه نقدی و یک تا هفتاد ضربه شلاق محکوم خواهد شد، در مورد بذر شاهدانه قصد تولید مواد مخدر از آنها باید احراز شود.

ماده ۴- هر کس بنگ، چرس، گراس، تریاک، شیره، سوخته و یا تفاله تریاک را به هر نحوی به کشور وارد و یا به هر طریقی صادر و ارسال نماید یا مبادرت به تولید، ساخت، توزیع یا فروش کند یا در معرض فروش قرار دهد با رعایت تناسب و با توجه به مقدار مواد مذکور به مجازاتهای زیر محکوم می شود:

- ۱- تا پنجاه گرم، تا چهار میلیون ریال جریمه نقدی و تا پنجاه ضربه شلاق.
- ۲- بیش از پنجاه گرم تا پانصد گرم، از چهار میلیون تا پنجاه میلیون ریال جریمه نقدی و بیست تا هفتاد و چهار ضربه شلاق و در صورتی که دادگاه لازم بداند تا سه سال حبس.
- ۳- بیش از پانصد گرم تا پنج کیلوگرم، از پنجاه میلیون ریال تا دویست میلیون ریال جریمه نقدی و پنجاه تا هفتاد و چهار ضربه شلاق و سه تا پانزده سال حبس.
- ۴- بیش از پنج کیلوگرم، اعدام و مصادره اموال به استثناء هزینه تأمین زندگی متعارف برای خانواده محکوم.

تبصره - هرگاه محرز شود مرتکبین جرائم موضوع بند ۴ این ماده برای بار اول مرتکب این جرم شده و موفق به توزیع یا فروش آنها هم نشده و مواد، بیست کیلو یا کمتر باشد دادگاه با جمع شروط مذکور آنها را به حبس ابد و هفتاد و چهار ضربه شلاق و مصادره اموال به استثناء هزینه تأمین زندگی متعارف برای خانواده آنها محکوم می نماید. در اوزان بالای بیست کیلوگرم مرتکبین تحت هر شرایطی اعدام می شوند.

ماده ۷- در صورتی که مرتکب جرائم از کارکنان دولت یا شرکتهای دولتی و مؤسسات و سازمانها و شرکتهای وابسته به دولت باشد و مطابق قوانین استخدامی مشمول انفصال از خدمات دولتی نگردد علاوه بر مجازات برای بار اول به شش ماه انفصال و برای بار دوم به یک سال انفصال و برای بار سوم به انفصال دائم از خدمات دولتی محکوم می شود.

ماده ۱۳- هرگاه کسی واحد صنعتی، تجاری، خدماتی و یا محل مسکونی خود را برای انبار کردن، تولید و یا توزیع مواد مخدر معد سازد و یا مورداستفاده قرار دهد و یا بدین منظور آنها را در اختیار دیگری بگذارد و نیز هرگاه نماینده مالک با اطلاع یا اجازه وی مرتکب این امور شود. موافقت اصولی و پروانه بهره برداری واحد صنعتی یا جواز کسب واحد تجاری و خدماتی مربوط لغو و واحد یا واحدهای مذکور در این ماده به نفع دولت ضبط می گردد.

ماده ۱۴- هر کس به منظور استعمال مواد مخدر مکانی را دایر و یا اداره کند به پنج میلیون تا ده میلیون ریال جریمه نقدی و بیست تا هفتاد و چهار ضربه شلاق و یک تا دو سال حبس و انفصال دائم از خدمات دولتی محکوم می شود. مجازات تکرار این جرم، دو تا چهار برابر مجازات بار اول خواهد بود.

تبصره - در صورتی که مکان مذکور در این ماده واحد تولیدی یا تجاری و یا خدماتی باشد علاوه بر مجازات مقرر در این ماده، موافقت اصولی و پروانه بهره برداری واحد تولیدی و نیز پروانه کسب واحد تجاری و خدماتی مربوط به مدت یک سال از اعتبار می افتد و در صورت تکرار جرم، واحد مذکور به نفع دولت ضبط می شود.

ماده ۲۰- هر کس آلات و ادوات مخصوص تولید یا استعمال مواد مخدر را وارد کند، بسازد، خرید یا فروش کند، علاوه بر ضبط آنها به یک میلیون تا پنج میلیون ریال جزای نقدی و ده تا پنجاه ضربه شلاق محکوم می شود. مرتکبین نگهداری، اخفاء یا حمل آلات و ادوات استعمال مواد مخدر، علاوه بر ضبط آنها به ازاء هر عدد صد تا پانصد هزار ریال جزای نقدی یا پنج تا بیست ضربه شلاق محکوم می شوند.

ماده ۲۴- هر یک از اعضای شورای اسلامی روستا موظف است به محض آگاهی از کشت خشخاش یا کوکا یا شاهدانه در حوزه روستا مراتب را کتباً به دهمدار و نزدیکترین پاسگاه یا حوزه انتظامی اطلاع دهد. فرماندهان پاسگاهها و حوزههای انتظامی موظفند فوراً و همزمان با گزارش موضوع به فرمانده بالاتر خود، به اتفاق دهمدار یا بخشدار و نماینده شورای اسلامی روستا در محل کشت حاضر شوند و آن را امحاء و صورتجلسه امر را تهیه کنند و همراه متهم یا متهمین به مراجع ذیصلاح قضائی تحویل نمایند.

تبصره - در صورتی که خشخاش یا کوکا یا شاهدانه در حوزههای شهری کشت یا روئیده شده باشد، مأمورین (نیروی انتظامی، شهرداری، نیروی مقاومت بسیج منطقه) حسب مورد موظفند به محض آگاهی

مراتب را به نزدیکترین پاسگاه انتظامی و یا پایگاه نیروی مقاومت بسیج منطقه اطلاع دهند و مسئولان مربوطه به اتفاق نماینده مرجع قضایی ذیصلاح وفق مقررات این ماده اقدام نمایند.

ماده ۲۵- اشخاص مذکور در ماده ۲۴ و تبصره آن در صورتی که بدون عذر موجه از انجام وظیفه خودداری یا کوتاهی کنند بار اول به شش ماه تا یک سال محرومیت از مشاغل دولتی و بار دوم به انفصال دائم از خدمات دولتی محکوم می‌شوند. اعضای شورای اسلامی نیز بار اول به شش ماه تا یک سال و بار دوم برای همیشه از عضویت شوراهای اسلامی محروم می‌شوند.

ماده ۲۶- هر کس به قصد متهم کردن دیگری، مواد مخدر و یا آلات و ادوات استعمال آن را در محلی قرار دهد به حداکثر مجازات همان جرم محکوم خواهد شد.

ماده ۲۷- هرگاه شخصی دیگری را به منظور تعقیب در مراجع ذیصلاح، تعمداً و به خلاف واقع متهم به یکی از جرائم موضوع این قانون نماید به بیست تا هفتاد و چهار ضربه شلاق محکوم خواهد شد.

ماده ۲۸- کلیه اموالی که از راه قاچاق مواد مخدر تحصیل شده و نیز اموال متهمان فراری موضوع این قانون در صورت وجود ادله کافی برای مصادره، به نفع دولت ضبط و مشمول اصل ۵۳ قانون اساسی در خصوص اموال دولتی نمی‌باشد.

تبصره - وسایل نقلیه‌ای که در درگیری مسلحانه از قاچاقچیان مواد مخدر بدست می‌آید دادگاه آن را به نفع سازمان عمل کننده ضبط می‌کند.

ماده ۲۹- جریمه‌ها و دیگر وجوه حاصل از اجرای این قانون به حساب متمرکزی که در وزارت امور اقتصادی و دارائی افتتاح می‌شود واریز می‌گردد. این وجوه با تصویب ستاد مذکور در ماده ۳۳ و تأیید رئیس جمهور هزینه می‌شود.

ماده ۳۰- وسائط نقلیه که حامل مواد مخدر شناخته می‌شوند به نفع دولت ضبط و با تصویب ستاد مبارزه با مواد مخدر در اختیار سازمان کاشف قرار می‌گیرد. چنانچه حمل مواد مخدر بدون اذن و اطلاع مالک وسیله نقلیه صورت گرفته باشد وسیله نقلیه به مالک آن مسترد می‌شود.

تبصره - کلیه افرادی که به هر نحو اقدام به ساخت یا تعبیه جاسازی جهت حمل مواد مخدر در وسایل نقلیه می‌نمایند، در صورت وقوع جرم به عنوان معاون در جرم ارتكابی و در غیر آن از سه ماه تا شش ماه حبس و حسب مورد از ده میلیون ریال تا پنجاه میلیون ریال جریمه نقدی محکوم می‌شوند.

علائم استعمال مواد مخدر:

۱- تخفیف حرکات ارادی ۲- نقصان میل جنسی ۳- خواب آلودگی که با روشنی ذهنی همراه است (رویای خوش) ۴- تسکین درد ۵- انبساط خاطر همراه با احساس رضامندی و آرامش ۶- رویاهای شیرین و مطبوع ۷- احساس مبهم از زمان و مکان.

بررسی جرایم مواد مخدر:

۱- جرایم اصلی: منظور از جرایم اصلی آن دسته از جرایم هستند که به طور مستقیم در ارتباط با مواد مخدر ارتکاب می‌یابند، مانند کشت مواد مخدر و خرید و فروش آن و سایر جرایمی که با جرایم اصلی مرتبطاند و به منظور ارتکاب آن جرایم تحقق پیدا می‌کنند، در زمره جرایم وابسته قرار می‌گیرند، مانند: خرید و فروش آلات و ادوات استعمال مواد مخدر یا وارد کردن آن به داخل زندان و بازداشتگاهها.

۲- جرایم فرعی یا وابسته: جرایمی هستند که در ارتباط غیرمستقیم با مواد مخدر یا ارتباط مستقیم با استعمال مواد مخدر و یا آلات و ادوات ارتکاب جرم و یا متهمان و محکومان مواد مخدر ارتکاب می‌یابند.

سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در امر مبارزه قاچاق مواد مخدر:

۱- مبارزه فراگیر و قاطع علیه کلیه فعالیتها و اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر و پیش‌سازهای آنها از قبیل کشت، تولید، ورود، صدور، نگهداری و عرضه مواد.

۲- تقویت، توسعه، تجهیز و استفاده فراگیر از امکانات اطلاعاتی، نظامی، انتظامی و قضایی برای شناسایی و تعقیب و انهدام شبکه‌ها و مقابله با عوامل اصلی داخلی و بین‌المللی مرتبط با مواد مخدر و انواع پیش‌سازهای آنها.

۳- تقویت، تجهیز و توسعه یگانها و مکانیزه کردن سیستم‌های کنترلی و تمرکز اطلاعات به منظور کنترل مرزها و مبادی ورودی کشور و جلوگیری از اقدامات غیرقانونی مرتبط با قاچاق مواد مخدر و

پیش‌سازهای آنها و تقویت ساختار تخصصی مبارزه با قاچاق مواد مخدر در نیروی انتظامی و سایر دستگاههای ذیربط.

۴- جرم‌انگاری استعمال مواد مخدر و پیش‌سازهای آنها جزء در موارد علمی، پزشکی، صنعتی و برنامه‌های مصوب درمان و کاهش آسیب.

۵- تقویت و ارتقاء دیپلماسی منطقه‌ای و بین‌المللی مرتبط با مواد مخدر:

۱- هدفمند نمودن مناسبات ۲- مشارکت فعال در تصمیم‌سازی‌ها، تصمیم‌گیری‌ها و اقدامات مربوط.

۳- بهره‌برداری از تجارب و امکانات فنی، پشتیبانی و اقتصادی کشورهای دیگر و سازمان‌های بین‌المللی.

۴- فراهم نمودن زمینه اقدام مشترک در جلوگیری از ترانزیت غیرقانونی مواد مخدر.

۶- اتخاذ تدابیر لازم برای حضور و مشارکت جدی آحاد مردم و خانواده‌ها و حمایت از تشکل‌های مردمی در زمینه‌های پیشگیری، کاهش آسیب و درمان آن.

۷- توسعه مطالعات و پژوهش‌های بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای در امر مبارزه با قاچاق مواد مخدر و پیشگیری و درمان آن با تکیه بر دانش روز دنیا و استفاده از ظرفیت‌های علمی و تخصصی ذیربط در کشور.

۸- ارتقاء و اصلاح ساختار نظام مدیریت مبارزه با قاچاق مواد مخدر به منظور تحقق سیاست‌های کلی نظام و سرعت بخشیدن به فعالیت‌ها و هماهنگی در اتخاذ سیاست‌های عملیاتی و کلیه اقدامات اجرایی و قضایی و حقوقی.

مقام معظم رهبری (مدظله)

- مبارزه با قاچاق مواد مخدر یک جهاد مقدس است.

- گرسنگی، بی بند و باری جنسی، قاچاق مواد مخدر، مشروبات الکلی و جنگ‌های روانی و دستگاههای تبلیغاتی دنیا از مهمترین عوامل اجتماعی تهدیدکننده به سلامت در دنیای امروز به شمار می‌روند. / ۴-

